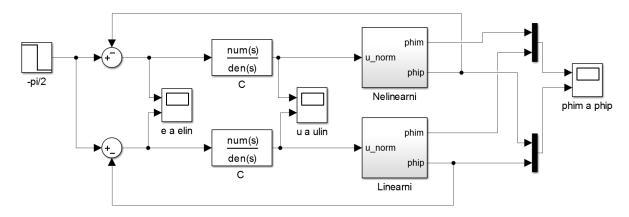
Zpráva laboratorní úloze

Matouš Vrba, Tomáš Glabazňa 14. května 2015

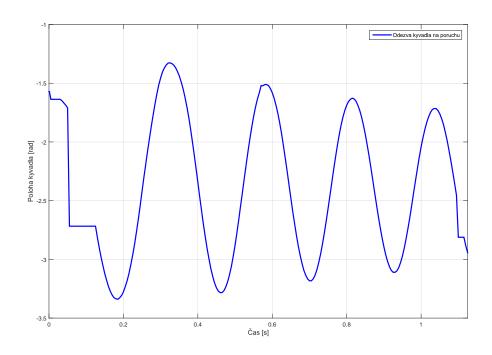
1 Regulátor úhlu natočení kyvadla

Regulátor pro kyvadlo jsme navrhovali tak, aby co nejrychleji a s co nejmenším překmitem reguloval polohu kyvadla vždy do spodní polohy, tedy na hodnotu $\varphi_p = -90^\circ = -\frac{\pi}{2}$. Každý regulátor jsme vždy nejdříve navrhli nějakou metodou na linearizovaném systému v pracovním bodě $\mathbf{x_0} = [\varphi_{m0}, \varphi_{p0}, \dot{\varphi}_{m0}, \dot{\varphi}_{p0}] = [0, -\frac{\pi}{2}, 0, 0]$, potom jsme ho vyzkoušeli na linearizovaném a nelineárním modelu a zkontrolovali jsme, že se chová rozumně - především jsme kontrolovali, že vstupní saturace systému nepokazí odezvy. Až pokud regulátor obstál na linearizovaném i nelineárním modelu, vyzkoušeli jsme ho na reálném systému. Zapojení pro testování regulátorů je na následujícím obrázku:

Obrázek 1: Testovací zapojení regulátorů

Při regulování kyvadla jsme se setkali s problémem, který se nám nepodařilo rozumně odstranit, ani odejít. Senzor polohy kyvadla totiž někdy vynechával (což mohlo být způsobeno senzorem kyvadla, nebo nestabilní komunikací mezi MATLABem a řídicí elektronikou), a takto vzniklá chyba se integrovala, kvůli čemuž se někdy neustálila odchylka systému na nule, i když kyvadlo bylo ve svislé poloze, a rameno se stále točilo. Tuto chybu senzoru lze dobře vidět na následujícím grafu odezvy kyvadla na poruchu bez regulátoru (dva "skoky" jinak pseudospojitého signálu). Samotné kyvadlo se jinak ustálí za velmi dlouhou dobu - až 20 sekund.

Obrázek 2: Odezva kyvadla na poruchu

1.1 Obecný regulátor, navržený polynomiálními metodami

Tento regulátor jsme navrhovali polynomiálními metodami. Nejdříve jsme si rozumně určili polohy, do kterých bychom chtěli posunout póly výsledného systému a sestavili charakteristický polynom c(s) pro tyto póly. Potom jsme dosadili do rovnice pro charakteristický polynom výsledného systému se zapojeným regulátorem, kde regulátor $C = \frac{y(s)}{x(s)}$ a soustava $G = \frac{b(s)}{a(s)}$, a tuto rovnici se dvěma neznámými polynomy y a x vyřešili pomocí funkce Polynomial Toolboxu axbyc s parametrem "miny":

$$c(s) = (s+12)(s+5-10j)(s+5+10j)(s+20)^2$$
$$b(s) \cdot y(s) + a(s) \cdot x(s) = c(s)$$
$$-18, 1s \cdot y(s) + (s^3 + 7,021s^2 + 74,37s + 461) \cdot x(s) = (s+12)(s+5-10j)(s+5+10j)(s+20)^2$$

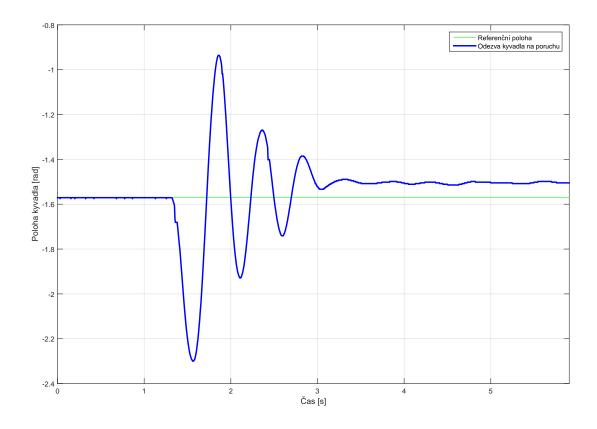
Do žádaného charakteristického polynomu jsme museli přidat dva póly $((s+20)^2)$, aby měla tato rovnice řešení, které vede na ryzí regulátor.

Výsledný přenos regulátoru:

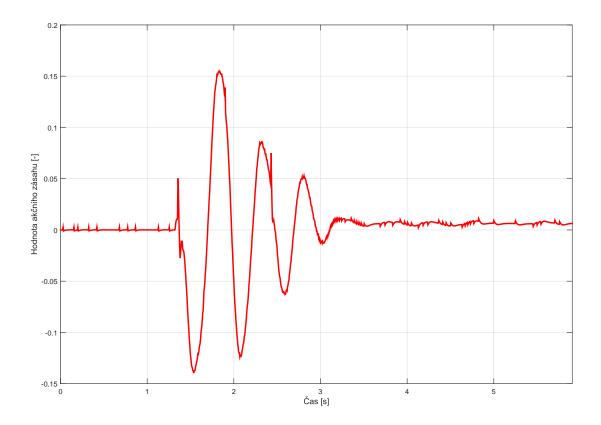
$$C = \frac{13,09s^2 - 354,3s - 1981}{16s^2 + 879,7 + 20820}$$

Příklad odezvy kyvadla s tímto regulátorem na poruchu je na grafech níže. Z grafů je vidět, že kyvadlo se neustaluje na nulové odchylce, což je způsobeno zmiňovanou chybou senzoru.

Až na tuto chybu ale regulátor funguje velmi dobře a kyvadlo stabilizuje vždy maximálně do dvou sekund.

Obrázek 3: Odezva kyvadla s polynomiálním regulátorem na poruchu

Obrázek 4: Akční zásah polynomiálního regulátoru

1.2 PID regulátor, navržený autotunem

Tento regulátor jsme navrhli po několika neúspěšných pokusech v rltoolu navrhnout nějaký rozumný PID regulátor pomocí funkce autotune. Parametry jsme nastavili na PID tuning, robustní časovou odezvu, PID s filtrovanou D složkou prvního řádu a vyváženou robustnost a výkon. Obecná rovnice PID regulátoru a hodnoty, navržené autotunem:

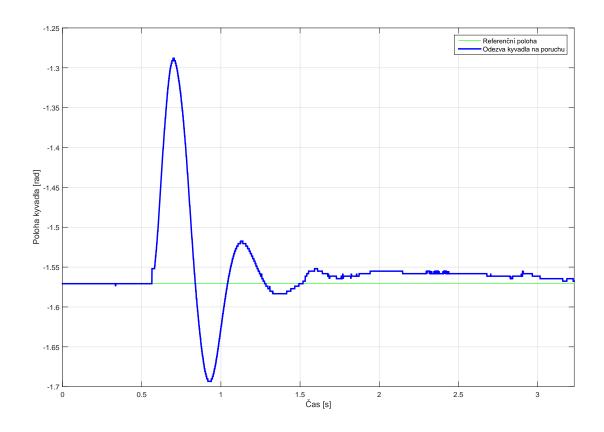
$$C = K_P + K_I \frac{1}{s} + K_D \frac{N}{1 + N_s^{\frac{1}{s}}}$$

$$C = 2,09 + 7,91 \frac{1}{s} + 0,121 \frac{238}{1 + 238 \frac{1}{s}}$$

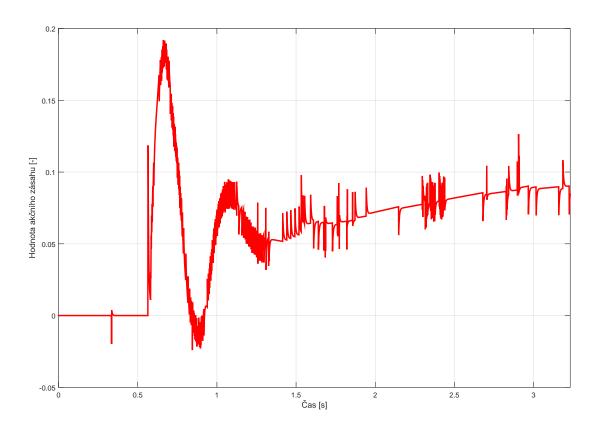
Přenos, navržený autotunem:

$$C = -100,67 \cdot \frac{(s+10,68)(s+5,715)}{s(s+238)}$$

Následují jsou grafy odezvy kyvadla na poruchu. Tento regulátor stabilizuje velmi rychle - okolo jedné sekundy, ale kvůli nedokonalosti modelu, který nepočítá s vlivem rychlosti ramene na výchylku kyvadla, ustálenému akčnímu zásahu, který není nulový, a také kvůli chybě senzoru, se systém s regulátorem po delší době (asi 20 sekund) destabilizuje.

Obrázek 5: Odezva kyvadla s PID regulátorem na poruchu

Obrázek 6: Akční zásah PID regulátoru

2 Závěr

Z námi navržených regulátorů nejlépe fungoval pro rameno regulátor, navržený pomocí rltoolu, a pro kyvadlo regulátor, navržený polynomiálními metodami. Ale i jednoduchý P regulátor polohy ramene nás překvapil tím, jak dobře fungoval. Na druhou stranu PID regulátor kyvadla se příliš neosvědčil hlavně kvůli své tendenci se postupně destabilizovat, i když jinak reguluje velmi rychle a s malým překmitem. Také jsme navrhli několik dalších regulátorů, které měly své výhody, jako například P regulátor pro kyvadlo (se zesílením P=-0.2), který fungoval také překvapivě dobře a neměl problém s "ujížděním", jako PID, nebo další obecné regulátory pro rameno, které často regulovaly velmi rychle a bez překmitu, ale měly problém s ustálením se na nenulové odchylce kvůli zóně necitlivosti vstupu.